

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 19 - שנת תשפ"א גיליון "תרומה" - ח' אדר תשפ"א, 20 למרץ 2021)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "תרומה" - סיפורה של "הנדסת התודעה"

מדע הפסיכולוגיה עוסק בחקר התנהגותם של בני אדם ובנסיון להבין את התהליכים הנפשיים העוברים עליהם. וזאת, כדי לתת למי שעוסק בטיפול נפשי, כלים אבחוניים וטיפולים.

אולם הפסיכולוגיה היא גם כלי המסייע לנבא התנהגות ואף לכווין אותה. ואכן מתברר, שניתן "להנדס" את תודעת היחיד או הציבור בעזרת כלים פסיכולוגיים.

דוגמה טובה לדבר היא המניפולציות (טכסיסים) שעושות עלינו חנויות הענק והקניונים (תוך שימוש בכלים פסיכולוגיים), כדי לגרום לנו לקנות יותר, גם אם באנו רק כדי לקנות קרטון חלב. בבחינת "הנדסת שופינג".

האמצעים בעזרתם מנסים "להנדס" את התודעה שלנו הם רבים. שילוט ענק ססגוני ומזמין, הודעות על מבצעים, עגלות ענק ה"מתחננות" שתמלא אותן, מחלקת מאפים טריים המפיצים ריח טוב ומעורר תיאבון, אווירה של הפינג, ערמות של מוצרים, מועדון חברים אקסלוסיבי (שייכות) ועוד.

ועוד לא דיברנו על המוזיקה. שומעים את המוזיקה?! מחקרים מצאו שמוזיקה איטית גורמת לאנשים לערוך קניות בנוחות ולהוציא יותר. מוזיקה קולנית לעומת זאת מאיצה בקונים ואינה משפיעה על המכירות. מוזיקה קלאסית מעודדת ביצוע רכישות יקרות יותר (כלכליסט).

אכן, אין ספק שהסביבה משפיעה על האדם מכל הבחינות: גודל, תאורה, צבע, צורה ועוד ועוד.

כחלק מ"הנדסת התודעה", היה נהוג בעבר לבנות ארמונות מלוכה וקתדרלות דתיות כמבני ענק, מתוך רצון לתת לאדם הבא בשעריהן את התחושה שהוא קטן, עלוב ו"זניח" בהשוואה למלך, או לכוהני הדת. מעין תחושה של פחד...

פרשתנו, פרשת תרומה, עוסקת בפרוייקט בניית המשכן. התורה מתארת לנו את מבנה המשכן לפרטיו - חומרים, גודל, צורה וצבע והדבר מביא אותנו למחשבה כי המשכן נועד ליצור תחושה "מסויימת" אצל הבא בשעריו. "לדבר", לומר ולהעביר מסרים.

זאת ועוד, התורה מציינת שוב ושוב, כי בניית המשכן נעשתה על ידי אנשים **חכמי לב**. ללמדך, שעיקרו של מעשה המשכן, היה כנראה הבנין הרוחני - הרעיונות והמסרים.

האם המשכן נועד לגרום לאדם לפחד מאלוקיו?!

המשכן היה ונשאר אוהל ולא רק בגלל המסע במדבר. גם לאחר הכניסה לארץ, המשיך המשכן את תפקידו בנוב, בגלל ובשילה, במשך מאות שנים.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

היוזמה המבורכת להעביר את המשכן למבנה הקבע של בית המקדש הגדול והמפואר, היתה של דוד המלך. והדבר מלמד אולי, כי הקב"ה אינו חפץ דוקא במבנה ענק ומפואר הגורם להבא בשעריו להרגיש קטן וזניח. כי את המסרים החיוביים של הקב"ה, אפשר להעביר גם דרך אוהל.

יראת הרוממות (יראה הנובעת מתוך הבנת גדלותו של הקב"ה) - כן. פחד?! לא.

איזה תחושות מרגיש אדם הבא בשערי המשכן?

שפת הרמזים והמסרים של פרטי המבנה של המשכן, אינה השפה הגלויה והברורה של שלטי החוצות. זוהי שפה עמוקה ועדינה.

כדוגמה, נביא את ארון העדות. הארון בו נמצאו לוחות הברית ובהם האידאלים האלווקיים. ארון ובו מוטות נשיאה, שהם חלק קבוע בארון ואסור לפרק אותם (ציווי מפורש בתורה).

ללמדך, שהארון לא נועד רק לאיחסון. הוא נועד לְסַמֵּל את הרעיון שעל עם ישראל "לקחת" וליישם את הרעיונות האלווקיים האלה בכל מסעות חייו, בכל עת ובכל זמן, גם בזמנים המודרניים.

הארון נבנה מארגז עץ, שהיה מצופה זהב מהפנים ומבחוץ. השילוב של עץ וזהב הינו מעניין מאד. העץ מסמל את הצמיחה, הפריחה והיצירה ואילו הזהב, המתכת האצילה שאינה מתחברת לשום חומר, מסמלת את השמרנות ואת גבולות הגיזרה.

חלק מהמנגנון של יישום התורה בזמנים מתחדשים, מחייב אותנו גם ליצירה תורנית ולהתחדשות (הלכות מדינה, דיני טכנולוגיה מתקדמת ועוד) ואת זה מסמל העץ.

הזהב לעומתו, מסמל את גבולות הגיזרה של החדשנות וההתחדשות שהם - תורת משה (שבכתב ובעל פה), המסורה לנו מדורי דורות.

כך מסמל לנו ארון העדות שנועד לנשיאת הלוחות, את כללי "משא התורה" ו"מסע התורה". גם את היצירה (על פי הכללים בהם התורה נדרשת) וגם את גבולותיה (רש"ר הירש).

במידותיו של הארון, ישנו רמז נוסף. מידות הארון הינן "שבורות" (לא אמות שלמות, אלא אמות חצויות). ללמדך, שאל לנו להרגיש שאנחנו שלמים ומתוקנים. תמיד יש לנו מה עוד לעשות בעבודת הנפש והמידות, כדי לתקן ולהשתפר.

וכך הבא אל המשכן נדרש להתבונן ולדעת לקרוא את שפת הסימנים. וההתבוננות בארון תלמד אותו את חוקי "מסע התורה" ואת העובדה שהוא חלק מן הפרוייקט הזה.

בשולי הדברים נעיר, כי ארון העדות היה בקודש הקודשים והבא אל המשכן, לא ראה אותו. אולם, פרטי המבנה שלו מתוארים בתורה במפורש וכך עובד המסר דרך הכתובים.

לשם מה הגיע האדם למשכן?

לשם דוגמה, הבה נתבונן בשתיים מן המצוות המתקיימות במשכן: הבאת הביכורים וקורבן חטאת.

כל חקלאי הביא למשכן את ביכורי פרי אדמתו ואמר את פרשת "מקרא ביכורים". פרשה שכל כולה הודיה לקב"ה שנתן לנו את הארץ ואת פירותיה.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

לעומתו, קורבן חטאת עוסק באדם שחטא בשוגג. הוא מביא את קורבנו, מתוודה לפני ה' על חטאתו וזוכה לכפרה ולהתחלה חדשה.

הבא בשערי המשכן זכה להתקרב לקב"ה, להודות לו מתוך שמחה ובמקרה של חטא, לזכות גם לכפרה ולהתחלה חדשה.

במאמרנו זה, בחנו את המשכן מהיבטים שונים: מבנה האוהל, שפת הסימנים של מבנה ארון העדות וכן עיינו בשתיים מן מצוות שיהודי זוכה לקיים במשכן.

מכל אלה עולה תמונה של משכן שנועד "להצמיח" ולרומם את האדם. ולא משכן שנועד להפחיד ולגמד אותו, חס וחלילה.

משכן של אלוקים המאמין באדם ונותן לו שוב הזדמנות להתחלה חדשה (קורבן חטאת) ומשכן של אלוקים הרואה באדם את שותפו למעשה בראשית בכך שהוא - האדם, מקיים את העולם על פי האידאליים האלוקיים של צדק ויושר (לא תרצח, לא תגנוב ועוד...) ומעביר את "משא התורה" מדור לדור.

לסיום נעיר, כי ימי הפורים הבאים עלינו לטובה, הם דוגמה טובה לתפקידם ולכוחם של חכמי ישראל (פורים הוא "חג" מדרבנן), המנהיגים, מובילים ומנווטים את "מסע התורה", במים הגועשים של המציאות המשתנה והמתחדשת.

הברכת שבת שלום וחס פורים שמח

אשה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חברים.**